

ALDONA SKARŻYŃSKA

RACHUNEK
KOSZTÓW DZIAŁAŃ
W BADANIACH
PRODUKTÓW ROLNICZYCH

STUDIA
I MONOGRAFIE

ISSN 0239-7102
ISBN 978-83-7658-601-4

165

WARSZAWA 2016

DR INŻ. ALDONA SKARŻYŃSKA

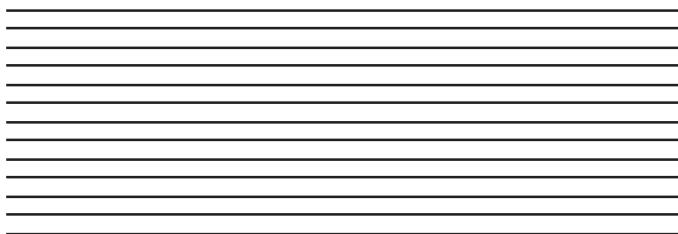
**RACHUNEK
KOSZTÓW DZIAŁAŃ
W BADANIACH
PRODUKTÓW ROLNICZYCH**

**STUDIA
I MONOGRAFIE**

ISSN 0239-7102
ISBN 978-83-7658-601-4

165

WARSZAWA 2016

Autorka publikacji jest pracownikiem naukowym
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowego Instytutu Badawczego

Recenzenci:

prof. dr hab. dr h.c. Wojciech Ziętara, IERiGŻ-PIB
dr hab. Arkadiusz Sadowski, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Opracowanie komputerowe
dr inż. Aldona Skarżyńska

Korekta
Katarzyna Mikulska

Redakcja techniczna
Leszek Ślipski

Nakład 250 egz. Ark. wyd. 19,5
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: (22) 505 44 44
faks: (22) 505 47 57
e-mail: dw@ierigz.waw.pl
http://www.ierigz.waw.pl

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
ROZDZIAŁ 1. ROZWÓJ EKONOMII, EKONOMIKI ROLNICTWA, RACHUNKOWOŚCI I RACHUNKU KOSZTÓW – ZAGADNIENIA WYBRANE	14
1.1. Rozwój ekonomii i ekonomiki rolnictwa	14
1.2. Zarys ewolucji rachunkowości oraz rachunkowości zarządczej	36
1.3. Unormowania prawne rachunkowości	44
1.4. Rozwój rachunkowości rolnej i rachunku kosztów	51
1.5. System Zbierania Danych o Produktach Rolniczych AGROKOSZTY	60
1.6. Podsumowanie	78
ROZDZIAŁ 2. ROZWÓJ I WYKORZYSTANIE RACHUNKU KOSZTÓW DZIAŁAŃ	83
2.1. Geneza rachunku kosztów działań	83
2.2. Główne pojęcia i mechanizmy rachunku kosztów działań	90
2.3. Ogólny jednoetapowy rachunek kosztów działań (OS ABC)	95
2.4. Krytyka metody rachunku kosztów działań	97
2.5. Rachunek kosztów działań w praktyce	99
2.6. Rachunek kosztów działań dla produktów rolniczych – metoda badawcza	102
2.7. Podsumowanie	120
ROZDZIAŁ 3. KOSZTY POŚREDNIE I WARTOŚĆ TECHNICZNYCH TRWAŁYCH ŚRODKÓW PRODUKCJI W PRÓBIE BADAWCZEJ GOSPODARSTW	123
3.1. Wyposażenie w środki trwałe gospodarstw rolnych w Polsce	123
3.2. Źródła danych, cel i metoda badań	135
3.3. Charakterystyka gospodarstw z próby badawczej oraz struktura pośrednich kosztów produkcji	140
3.4. Wartość środków trwałych w gospodarstwach a skala produkcji wybranych działalności produkcyjnych	153
3.5. Podsumowanie	158
ROZDZIAŁ 4. RACHUNEK KOSZTÓW JAKO METODA WSPIERANIA DECYZJI PODEJMOWANYCH PRZEZ ROLNIKÓW	161
4.1. Wprowadzenie	161
4.2. Etapy i metoda badań	162
4.3. Wykorzystanie rachunku kosztów przy podejmowaniu decyzji	167
4.4. Wykorzystanie programów komputerowych przy podejmowaniu decyzji	171
4.5. Główne cele decyzji zarządczych podejmowanych w gospodarstwach	172
4.6. Podsumowanie	176

ROZDZIAŁ 5. WYNIKI EKONOMICZNE PRODUKTÓW ROLNICZYCH ORAZ KOSZT NIEWYKORZYSTANYCH ZASOBÓW WEDŁUG METODY RACHUNKU KOSZTÓW DZIAŁAŃ	178
5.1. Przedmiot, cel i metoda badań	178
5.2. Koszty działań i wyniki ekonomiczne produktów rolniczych w zależności od skali ich produkcji	191
5.3. Koszt niewykorzystanych zasobów na poziomie produktów rolniczych	222
5.4. Skala produkcji a poziom kosztu niewykorzystanych zasobów	230
5.5. Koszt niewykorzystanych zasobów – wariant „optymalny”	238
5.6. Koszt niewykorzystanych zasobów w gospodarstwie – rachunek w ujęciu modelowym	246
5.7. Podsumowanie	258
ZAKOŃCZENIE	264
LITERATURA	276
SPIS TABEL	290
SPIS RYSUNKÓW	293
SPIS WYKRESÓW	294
ANEKS	295
SUMMARY	307

ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych w przypadku niektórych
wycień – z tytułu zaokrągleń – mogą wystąpić różnice